

<p>Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»</p>	<p>СИЛАБУС навчальної дисципліни Методика професійного навчання</p>
	<p>Галузь знань: 27 «Транспорт» Спеціальність: 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» Освітньо-професійна програма: «Транспортні технології (На автомобільному транспорті)» Ступінь (рівень) освіти: перший (бакалаврський) Дні занять та консультацій: згідно з розкладом Рік навчання: 4-й Семестр: 8-й Кількість кредитів: 3</p>
	<p>Викладачі: Соснова Мирослава Андріївна, кандидат педагогічних наук, викладач вищої кваліфікаційної категорії Електронна пошта: masosnova@gmail.com Сторінка дисципліни на сайті викладача: http://surl.li/fxnou</p>

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії педагогічних та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова циклової комісії _____ (_____)
педагогічних та _____ (ПІБ) _____ (підпис)
соціально-гуманітарних дисциплін

“___” _____ 20__ року

Голова робочої групи

(гарант освітньої програми) _____ (_____)
_____ (підпис) _____ (ПІБ)

“___” _____ 20__ року

_____ (підпис) _____ (ПІБ)

“___” _____ 20__ року

Опис дисципліни

Мета - аналізувати професійну діяльність спеціаліста з метою формування змісту його освіти; аналізувати та діагностувати стан освітнього процесу в закладах вищої освіти; проектувати зміст навчального матеріалу; розробляти дидактичні технології; організовувати навчальну діяльність студентів щодо засвоєнню теоретичних знань та практичних умінь.

Завдання:

- оволодіння теоретичними і методичними знаннями та вміннями проведення уроків теоретичного та практичного навчання;
- оволодіння шляхами забезпечення освітньої, розвиваючої і виховної функції професійної підготовки студентів;
- уміння визначення змісту роботи викладача з організації, планування і матеріального забезпечення професійного навчання студентів;
- формування умінь готуватися до теоретичних і практичних занять, правильно будувати й проводити заняття, складати потрібну для занять навчально-методичну і технічну документацію;
- уміння організовувати й проводити позакласну роботу, роботу в телекомунікаційних проектах, використовувати інформаційно-комунікаційні технології, проводити факультативні заняття;
- формування умінь поєднувати навчання і виховання студентів у процесі аудиторної і позааудиторної роботи з професійного навчання та використовувати інформаційно-комунікаційні технології у всіх видах діяльності.

Предметом навчальної дисципліни є закономірності методичної діяльності майбутнього педагога професійного навчання в галузі освіти, за допомогою яких здійснюється формування професійних знань і умінь студентів закладів вищої освіти.

Пререквізити: «Психологія», «Технології особистісного зростання та навчання», «Психологія праці», «Інженерна психологія».

Постреквізити: виконання кваліфікаційної роботи.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний (лекція традиційна, проблемна); інтерактивний (мозковий штурм, дискусія); частково-пошуковий (бесіда); дослідницький (робота з науковими джерелами).

Форми та методи оцінювання: залік, усне та письмове опитування, групові дискусії та обговорення, самостійна дослідницька робота, активність та уміння формулювати висновки.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з врахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем.
Загальні компетентності	ЗК-11 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-12 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК-9 Здатність оцінювати експлуатаційні, техніко-економічні, технологічні, правові, соціальні, та екологічні складові організації перевезень.
Програмні результати навчання	РН-3. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні. РН-21. Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- місце та роль професійної підготовки у здійсненні загальноосвітніх та професійних завдань у фізичному, інтелектуальному, соціальному і духовному розвитку особистості студентів;
- зміст, ідеї і принципи побудови Державних стандартів професійної освіти, за якими побудовані навчальні програми та посібники з професійного навчання;
- характер і зміст роботи викладача щодо організації, планування і матеріального забезпечення професійного навчання здобувачів освіти;

- завдання з удосконалення якості професійної підготовки здобувачів освіти у ринкових умовах і перспективи розвитку професійної освіти в Україні;

- методи планування практичного навчання в галузі освіти.

уміти:

- аналізувати навчально-програмні документи і стан підготовки в умовах конкретного закладу освіти і шляхи його вдосконалення;

- вибирати форми, методи, зміст і засоби професійного навчання;

- готуватися до теоретичних і практичних занять, правильно будувати й проводити ці заняття у виробничих умовах, складати потрібну для занять навчально-методичну та технічну документацію;

- правильно організовувати проектно-технологічну діяльність здобувачів освіти;

- готувати навчально-програмні документи і документи для організації практичного навчання;

- виконувати колективну та індивідуальну методичну роботу;

- правильно здійснювати зв'язок теоретичних занять з практичними заняттями.

Організація навчання

Теоретичні заняття (лекції): 22 години

Практичні заняття (семінарські): 10 годин

Самостійна робота: 58 годин

Структура навчальної дисципліни

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
Модуль I. Змістовий модуль 1. Система професійної освіти			
1	Тема 1. Система професійної освіти в Україні	Поняття професійна освіта. Мета і завдання професійної освіти. Принципи професійної освіти і професійного навчання. Система вищої освіти в Україні. Рівні та ступені вищої освіти. Учасники освітнього процесу. Сутність і	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання

		специфіка педагогічної діяльності. Модель якостей сучасного викладача закладу вищої освіти.	
2	Тема 2. Теорія неперервної освіти в Україні	Освіта дорослих – невід’ємна складова освіти впродовж життя. Функції та завдання освіти дорослих.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
3	Тема 3. Організація роботи закладу вищої освіти	Мета і завдання діяльності вищих навчальних закладів. Учасники освітнього процесу. Категорії учасників освітнього процесу. Науково-педагогічні, педагогічні та наукові працівники вищих навчальних закладів. Вчені звання наукових і науково-педагогічних працівників. Основні посади наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищих навчальних закладів та порядок їх заміщення. Система управління вищим навчальним закладом. Загальні основи управління. Суб’єкти управлінської діяльності. Структурні підрозділи закладу вищої освіти. Колективні органи управління закладом вищої освіти. Студентське самоврядування.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
4	Тема 4. Викладач закладу вищої освіти	Виникнення й розвиток педагогічної професії. Сутність і специфіка педагогічної діяльності. Гуманістична природа й творчий характер праці педагога. Соціальна місія педагога. Зміст і характер діяльності викладача вищого навчального закладу. Завдання і функції викладача ЗВО. Найважливіші види діяльності викладача ЗВО. Модель якостей сучасного викладача вищого навчального закладу.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
Змістовий модуль 2. Педагогічний процес			
5	Тема 5. Поняття дидактики і методики професійного навчання	Поняття дидактики, її зв’язок з іншими науками. Основні дидактичні концепції. Становлення сучасної дидактичної системи. Методика навчання як наука і	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації,

		навчальний предмет. Поняття методики професійного навчання. Основні категорії методики професійного навчання, її зв'язок з іншими науками. Етапи розвитку методики викладання навчальної дисципліни. Перспективи розвитку теорії і методики професійного навчання.	ситуаційні, проблемні завдання
6	Тема 6. Методика добору змісту професійної освіти	Поняття і сутність змісту освіти. Вітчизняні і зарубіжні теорії змісту освіти. Джерела і фактори формування змісту освіти. Принципи, що слугують основою побудови змісту загальної освіти. Загальні підходи до відбору змісту вищої освіти на основі Державного стандарту освіти. Навчальний план, навчальна програма, робоча навчальна програма, робочий навчальний план, підручники і навчальні посібники.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
7	Тема 7. Педагогічні основи вибору методів і засобів навчання у вищому навчальному закладі	Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Методи організації й здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Методи мотивації й стимулювання навчально-пізнавальної діяльності. Методи контролю і самоконтролю в навчанні. Методи практичного (виробничого) навчання. Кейс-метод у професійному навчанні. Поняття й функції дидактичних засобів навчання. Матеріальні засоби навчання. Ідеальні засоби навчання. Комп'ютер у навчанні. Проблема оптимального вибору методів і засобів навчання.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
8	Тема 8. Основні види навчальних занять у закладі вищої освіти	Лекція. Дидактичні вимоги до лекції. Методика її підготовки й проведення. Семінарське заняття, методика його підготовки й проведення. Практичне заняття, методика його підготовки й проведення. Лабораторне заняття, методика його підготовки й проведення. Методика організації і	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання

		проведення факультативів, спецкурсів і спецсеминарів. Методика проведення індивідуальних занять, консультацій і колоквиумів. Навчальна і виробнича практика студентів	
9	Тема 9. Методика прогнозування мети в навчанні на рівні спеціальності й окремої технічної дисципліни	Методи навчання, їх сутність та класифікація. Словесні методи навчання. Наочні методи навчання. Практичні методи навчання. Індуктивні та дедуктивні методи навчання. Репродуктивні та проблемно-пошукові методи навчання. Методи стимулювання навчальної діяльності. Методи контролю і самоконтролю в навчанні. Методи виробничого навчання.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
Модуль 2. Змістовий модуль 3. Методика професійної підготовки кваліфікованих робітників			
10	Тема 10. Методичне забезпечення діяльності викладача	Якість освіти, еволюція поняття і його сучасне трактування. Освітні стандарти нового покоління. Інформаційна база й показники якості освіти. Система менеджменту якості освіти у вищому навчальному закладі.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
11	Тема 11. Навчальне заняття у закладі вищої освіти. Підготовка до заняття. Проведення заняття	Діяльність викладача на занятті. Навчально-пізнавальна діяльність студентів. Змістово-інформаційне наповнення навчального заняття. Мета й завдання навчального заняття. Розробка плану проведення заняття. Основні етапи заняття. Мотивація групи. Мова викладача. Організація зворотного зв'язку. Контроль якості заняття.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
12	Тема 12. Активізація діяльності здобувачів освіти при викладі навчального матеріалу	Методика проведення лекції зі зворотнім зв'язком. Використання в навчанні засобів інноваційних технологій. Засоби активізації пізнавальної діяльності.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
13	Тема 13. Навчально-методичне забезпечення	Вимоги до навчально-методичного забезпечення дисципліни. Розробка робочої програми дисципліни. Підготовка контрольних-вимірювальних матеріалів для	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації,

	навчального процесу	оцінки знань студентів. Навчально-методичний комплекс дисципліни.	ситуаційні, проблемні завдання
14	Тема 14. Організація і планування діяльності викладача	Індивідуальний план роботи викладача. Рейтингова оцінка діяльності викладача. Правила особистої організованості і самодисципліни. Щоденник і робоча книга викладача. Підвищення кваліфікації викладача.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
15	Тема 15. Планування освітнього процесу з теми. Розробка бінарних дій викладача та здобувачів освіти	Методичні основи підготовки та проведення лекційних занять. Методика підготовки та проведення семінарських занять. Методика організації і проведення лабораторних та практичних занять	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
			Залік

Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. Дячкова Т.В. Педагогіка професійно-технічної освіти : навч. посіб. Херсон: Айлант, 2003. 476 с.
2. Зайченко І.В. Теорія і методика професійного навчання : навч. посіб. Київ : ЦП “КОМПРИНТ”, 2014. 548 с.
3. Лучанінова О.П. Методика професійного навчання : Конспект лекцій. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2008. 52 с.
4. Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання. Київ : ДІНІТ, 2000. 242 с.

Допоміжні:

5. Сушенцева Л.Л. Форми організації професійного навчання в сучасному професійно-технічному навчальному закладі. Кривий Ріг: Поліграфічний центр, 2003. 74 с.

Навчально-методичне забезпечення

1. Соснова М.А., Гляненко К.А. Методика професійного навчання : навч. посіб. / Уклад. М.А. Соснова, К.А. Гляненко. Кропивницький: ПП «ПОЛІУМ», 2021. 213 с.

Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

1. **Політика щодо академічної доброчесності.** Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування

результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається з дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення занять у вигляді опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, а також виконання комплексної контрольної роботи.

Підсумковий контроль – залік.

Розподіл балів

	Кількість балів	Сума балів
Змістовний модуль 1		
1. Виконання завдань на семінарських заняттях		
2. Самостійна робота (за тему)	3	12
Разом		12
Змістовний модуль 2		
1. Виконання завдань на семінарських заняттях	3	18
2. Самостійна робота (за тему)	3	15
Разом		33
Змістовний модуль 3		
1. Виконання завдань на семінарських заняттях	3	18
2. Самостійна робота (за тему)	3	18
Разом		36
Участь у конференціях, вебінарах, підготовці публікацій, робіт на конкурси	1	9
Комплексна контрольна робота	1	10
Усього		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ECTS			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ECTS	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотири-бальною шкалою
90–100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності;	зараховано	відмінно

		вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	
82-89	В	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.	добре
74-81	С	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.	
64-73	Д	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.	
60-63	Е	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу;	

		здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабко орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	